

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.8.2024.KG
Warszawa, 11 grudnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 5010 z dnia 26 września br., Pana Grzegorza Lorka, Posła na Sejm, w sprawie informacji o podjętych przez Prezesa Rady Ministrów działaniach w celu zmniejszenia skutków powodzi, niniejszym przekazuję następujące stanowisko.

- 1. Czy po otrzymaniu 10 września br. ostrzeżenia unijnego polskie służby poinformowały o tym samorządy z zagrożonych terenów?*
- 2. Jeśli tak, to które samorządy, kiedy i w jaki sposób zostały powiadomione?*

Z otrzymanych wyjaśnień wynika, że ostrzeżenia hydrologiczne i meteorologiczne wydawane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, który pełni rolę państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, bezpośrednio przekładały się na działania PGW Wody Polskie i miały swoje źródło w posiadanych prognozach i ostrzeżeniach wydanych przez uprawnione instytucje.

Mając na uwadze prognozy pogody oraz możliwość utworzenia się wezbrania, wg informacji przekazanych przez PGW Wody Polskie jednostka od 10 września 2024 r. rozpoczęła przygotowania do podjęcia działań, które w kolejnych dniach zostały zintensyfikowane (przygotowanie obiektów hydrotechnicznych, dyżury powodziowe w jednostkach PGW Wody Polskie, poinformowanie firm wykonujących prace w korytach rzeki i międzywalu do zabezpieczenia). PGW Wody Polskie informuje, że współpracuje i współpracowało ze służbami odpowiedzialnymi za zarządzanie kryzysowe na wszystkich strukturach i szczeblach administracji, a przedstawiciele Ministra Infrastruktury i PGW Wody Polskie uczestniczyli w posiedzeniach sztabów i zespołów zarządzania kryzysowego. Centrum Operacyjne Ochrony Przeciwpowodziowej w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej PGW Wody Polskie w dniu 13 października 2024 r. zwróciło się do Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej (jako Punktu Kontaktowego ze strony polskiej do systemu Copernicus) z prośbą o pozyskanie zobrazowań z systemu Copernicus EMS na potrzeby zarządzania kryzysowego w związku z prognozowanymi zagrożeniami hydrologicznymi w dolinie Odry na obszarze województw: dolnośląskiego, opolskiego i śląskiego oraz w Kotlinie Kłodzkiej.

W odpowiedzi na powyższe Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej poinformowała, że wystąpiła już o aktywację serwisu dla obszaru pogranicza polsko-czeskiego. W związku z tym Centrum Operacyjne Ochrony Przeciwpowodziowej KZGW

wystąpiło o zobrazowania dla Zbiornika Racibórz Dolny jako obiektu hydrotechnicznego, którego praca we wrześniu 2024 r. rozpoczęła się z dniem 15 września 2024 r.

3. Dlaczego Wody Polskie nie przygotowały zbiorników na przyjęcie fali powodziowej, co miało miejsce na przykład w Nysie?

PGW WP informuje, że sterowanie odpływem na zbiorniku polega na jego zwiększeniu lub zmniejszeniu, zgodnie z aktualnymi potrzebami gospodarki wodnej, ochrony przed powodzią i suszą oraz zasadami określonymi w Instrukcji gospodarowania wodą danego obiektu (zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym). Instrukcja gospodarowania wodą jest dokumentem wymaganym prawnie dla każdej budowli piętrzącej o wysokości piętrzenia powyżej 1 m oraz wyposażonej w urządzenia umożliwiające regulowanie przepływu. Jej podstawowym zadaniem jest określenie sposobu gospodarowania wodą w normalnych warunkach użytkowania, ale także w okresie powodzi, występowania zjawisk lodowych, w przypadku wystąpienia awarii oraz w okresie występowania zjawiska suszy. Zasady opisane w przedmiotowej instrukcji są ustalane indywidualnie dla każdego obiektu ze szczególnym uwzględnieniem jego parametrów technicznych, hydrologii zlewni i piętrzonego cieku oraz funkcji zbiornika.

Suchy zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny

Z uwagi na ostrzeżenia oraz prognozy hydrologiczno-meteorologiczne IMGW-PIB z uwzględnieniem tożsamyh wskazań służb ČHMÚ (Český hydrometeorologický ústav), w dniu 11 września 2024 r. podmioty oraz osoby znajdujące się i prowadzące działalność w czaszy zbiornika Racibórz Dolny oraz polderu Buków zostały powiadomione telefonicznie o prawdopodobieństwie rozpoczęcia pracy (piętrzenia wód) przez oba obiekty hydrotechniczne, a dzień później (tj. 12 września 2024 r.) zostały wystosowane w tej sprawie pisma. W dniu 14 września 2024 r. o godz. 14:22 zakończono ewakuację piaskarzy i wędkarzy z terenu polderu Buków oraz zbiornika Racibórz Dolny z uwagi na przekroczenie stanu alarmowego na wodowskazie Krzyżanowice, co stanowiło bezpośrednią przesłankę do przygotowania obiektu hydrotechnicznego do rozpoczęcia piętrzenia i przejęcia szczytu kulminacji fali przechodzącej rzeką Odrą. Powyższe przygotowania zbiorników przeciwpowodziowych, oparte na analizie sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej, przebiegały zgodnie z Instrukcją gospodarowania wodą.

Praca zbiorników kaskady Nysy Kłodzkiej

Wg przekazanych przez Wody Polskie informacji zbiorniki kaskady nyskiej na rzece Nysie Kłodzkiej były opróżnione i przygotowane na przyjęcie wezbrań z poszczególnych dopływów, tj. były wypracowane dodatkowe pojemności ponad wymagane pozwoleniem wodnoprawnym pojemności powodziowe. Zbiorniki kaskady nyskiej na Nysie Kłodzkiej posiadały w sumie do wykorzystania wolną pojemność 178 mln m³, a więc porównywalną z pojemnością zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na Odrze wynoszącą 185 mln m³. Jak informuje PGW WP od połowy sierpnia 2024 r. były utrzymywane odpływy ze zbiornika Nysa większe od dopływów do zbiornika, tym samym gospodarka wodna prowadzona w okresie poprzedzającym powódź we wrześniu wypracowała dodatkową rezerwę (pojemność) w zbiorniku, co jest tożsamy z przygotowaniem zbiornika na możliwość bezpiecznej redukcji fali powodziowej. Rzędna piętrzenia znajdowała się 1,3 m poniżej NPP (normalnego poziomu piętrzenia – poziomu wskazanego do zastosowania zrzutu wyprzedzającego).

Należy zaznaczyć, że na zbiorniku Otmuchów również od trzeciej dekady sierpnia 2024 r. był utrzymywany obniżony poziom piętrzenia o około 1,30 m poniżej NPP (normalnego poziomu piętrzenia) m.in. ze względu na trwający remont. Tym samym gospodarka wodna prowadzona w okresie poprzedzającym powódź wypracowała dodatkową rezerwę (pojemność) w zbiorniku, co jest tożsame z przygotowaniem zbiornika na możliwość bezpiecznej redukcji fali powodziowej.

Jednostka informuje, że w wyniku prognoz pogody, w dniu 12 września 2024 r. (czwartek) nakazała wykonawcy usunięcie całego sprzętu budowlanego (w tym z czaszy zbiornika) oraz zabezpieczenie i opuszczenie placu budowy, więc pomimo remontu, zbiornik został wykorzystany jak zbiornik w pełni działający.

Ponadto w dniu 12 września 2024 r. o godz. 12.00 zwiększono odpływ ze zbiornika Nysa z 10 m³/s do 35 m³/s oraz zwiększono odpływ ze zbiornika Otmuchów z 6,0 m³/s do 20,0 m³/s.

Dyrektor Biura PGW WP zaznacza, że gospodarka wodna na zbiornikach kaskady nyskiej na rzece Nysa Kłodzka jest oraz była prowadzona w czasie powodzi według zasad, które są ściśle określone w aktualnie obowiązującej i zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym Instrukcji gospodarowania wodą na zbiornikach Otmuchów i Nysa.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu